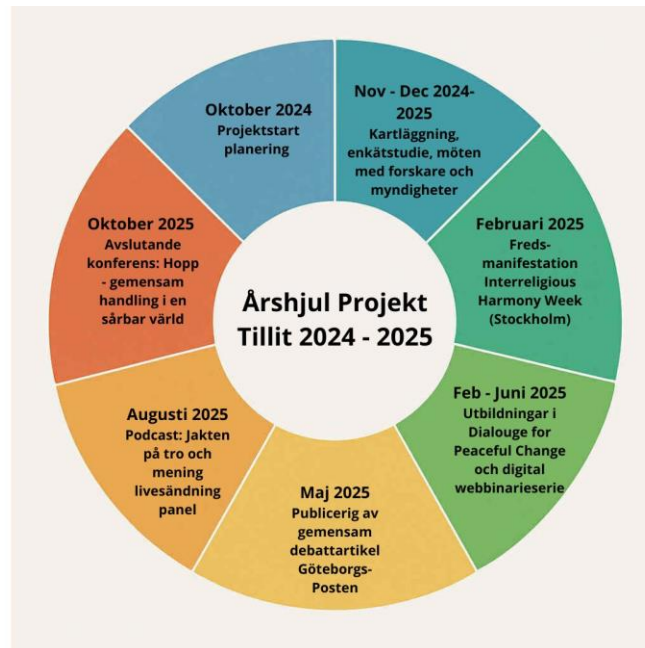

Rapport: Utvärdering av MUCF Projekt Tillit

SVERIGES INTERRELIGIÖSA RÅD
2024-2025

Utvärdering av MUCF-projektet: TILLIT 2024–2025

Årshjul Projekt Tillit 2024-2025

Sammanfattning

Projekt Tillit genomfördes av Sveriges Interreligiösa Råd (SIR) med stöd från MUCF under perioden oktober 2024–oktober 2025. Syftet var att stärka interreligiösa råd och praktiker nationellt med kunskap och metoder för att motverka antisemitism, islamofobi och annan rasism, samt att bygga tillit mellan trossamfund.

Under projektet genomfördes utbildningar, seminarier, manifestationer, en [poddserie](#) och [en avslutande konferens](#). En nationell enkät visade att interreligiösa råd upplevs som meningsfulla och relationerna mellan deltagarna starka, men behov finns av tydligare struktur, bättre intern och extern kommunikation samt stöd för finansiering och samverkan.

Projektet stärkte SIR:s interna kapacitet, utbildade religiösa företrädare i frågor om rasism och dialog, och visade på interreligiöst samarbete som väg till samhällelig sammanhållning. Erfarenheterna ligger till grund för en **möjlig framtida satsning**, Vägra Hata, som skulle

kunna synliggöra SIR:s gemensamma röst, främja dialog och inkludering samt öka medvetenheten om religioners fredsbyggande potential.

Bakgrund

Sveriges Interreligiösa Råd (SIR) bildades 2010 för att främja interreligiöst samarbete, stärka trossamfundens röster i det offentliga samtalet och motverka rasism och intolerans. Projekt Tillit genomfördes oktober 2024–oktober 2025 med stöd från MUCF (budget 640 200 kronor) och syftade till att stärka interreligiösa råd och praktiker nationellt med kunskap, metoder och verktyg för att motverka antisemitism, islamofobi och andra former av rasism samt bygga tillit mellan trossamfund.

Projektet har haft två huvudspår:

- **Intern kapacitetsutveckling:** stärka SIR:s organisation, strategier och beslutsprocesser.
- **Nationell spridning:** utbildningar, seminarier, webbmateriel och kampanjer för lokala råd och trossamfund.

Målgruppen har varit religiösa företrädare, interreligiösa praktiker, beslutsfattare och allmänheten, med särskilt fokus på både unga och vuxna.

Aktiviteter har inkluderat:

- Kartläggning och kunskapsinhämtning i samverkan med universitet och interreligiösa organ i Norden och Europa.
- Utbildningar och seminarier, fysiska och digitala, med material anpassat till olika trossamfund.
- Manifestationer, kampanjer och gemensamma uttalanden för ökad interreligiös synlighet.
- Avslutande spridningskonferens.

Projektet har lagt grunden för fortsatt satsning på interreligiös dialog, och en möjlig framtida satsning är kampanjen **Vägra Hata**. Kampanjen skulle syfta till att stärka SIR:s gemensamma röst samt förbättra både intern och extern kommunikation.

Rapportens syfte

Rapporten syftar till att presentera resultaten av projekt Tillit för SIR:s styrelse och bidragsgivaren MUCF. Den redovisar genomförda aktiviteter, uppnådda resultat och lärdomar, samt underlag från kartläggningar och utvärderingar. Rapporten ger även förslag på möjliga fortsatta satsningar inom det interreligiösa arbetet mot rasism och intolerans.

Resultat och utfall

Projekt Tillit har genomfört aktiviteter för att stärka interreligiösa råd och praktiker nationellt samt motverka olika former av rasism. Resultaten bygger på en kombination av enkäter, observationer, möten och reflektioner med deltagare, forskare och experter.

En nationell enkät med 40 deltagare från 13 kommuner visade att interreligiösa råd upplevs som meningsfulla och konstruktiva, med starka personliga relationer som en viktig framgångsfaktor. Samtidigt identifierades behov av förbättrad struktur, gemensamma mål och forum för erfarenhetsutbyte, svag intern och extern kommunikation samt otillräckligt stöd för finansiering och bidrag.

Projektet har kontinuerligt samlat in material från utvärderingar och reflektioner, vilket gjort det möjligt att anpassa insatserna under projektperioden. Arbetet med styrdokument visade att området är i ständig förändring, vilket gör statiska dokument svåra att tillämpa över tid. Därför har fokus lagts på utbildningar, seminarier, manifestationer, poddserie, dialog och tillitsbyggande aktiviteter samt strategiska inlägg i samhällsdebatten.

Projektet har därmed stärkt SIR:s interna kapacitet, utbildat religiösa företrädare om olika former av rasism och intolerans, och lagt grunden för fortsatt arbete, inklusive den eventuella framtida satsningen Vägra Hata.

Kunskapsinhämtning och kartläggning

Kunskapsinhämtningen i projektet genomfördes mellan oktober och december 2024 och omfattade både en nationell enkätstudie och deltagande vid flera nationella och internationella konferenser om interreligiöst samarbete, antisemitism och islamofobi. Projektgruppen deltog bland annat i den nordiska interreligiösa konferensen i Helsingfors (USKOT-foorum), den internationella konferensen Solidarity for All i Portugal (Aga Khan Foundation) samt interreligiösa praktikerdagarna 2024 i Örebro. Vid sidan av detta hade projektledare och arbetsgruppen möten med myndigheter och universitet för att ta del av forskningsbaserad kunskap och erfarenheter, vilket kompletterade enkätresultaten och gav en bred bild av interreligiöst arbete i Sverige.

Enkätstudie

En nationell enkät skickades ut i december 2024 till 40 deltagare från 13 kommuner med representation från olika interreligiösa råd och nätverk. Resultaten visade att råden kännetecknas av starka personliga relationer och vänskapsbyggande, men att det finns behov av tydligare struktur, gemensamma mål och förbättrad intern och extern kommunikation. Samarbete med kommun och polis varierade, och stödet för lokala råd i frågor om finansiering och IOP-samverkan bedömdes som otillräckligt.

Majoriteten uppgav att råden har betydelse för att bygga fred, förståelse och tillit mellan religioner samt att fungera som broar mellan trossamfund och samhälle. Deltagarna uppskattade de personliga mötena och dialogen som forumen möjliggör, men efterfrågade mer strukturerad kunskapsdelning, gemensamma utbildningsinsatser och konkreta projekt

som stärker samarbetet lokalt. Den externa kommunikationen och synligheten framhålls som det mest underutvecklade området, och flera föreslår att SIR stärker sin kommunikation för att lyfta fram religionens konstruktiva roll i samhället.

Bedömning av interreligiösa råd

Projektets deltagare upplevde råden som meningsfulla och relationerna starka, men pekade på behov av tydligare struktur, bättre intern och extern kommunikation samt stöd för finansiering och IOP-samverkan. Organisering, delaktighet och kunskapsutbyte fungerar överlag bra men varierar mellan olika råd och orter, och extern synlighet är fortsatt en stor förbättringspotential. Sammanfattningsvis framträder en verksamhet med hög mening och potential, men där utveckling krävs inom struktur, kommunikation och ekonomiskt stöd för att nå full effekt. Som en deltagare sammanfattade: *"Interreligiösa råd fungerar bäst när de är lokalt förankrade och bygger på relationer, inte bara protokoll."*

Utbildningar och seminarier

Projekt Tillit genomförde under februari–juni 2025 flera utbildningar och seminarier för att stärka interreligiösa praktikers kunskap och metoder kring konflikthantering, rasism och dialog.

En tvådagarsutbildning i [Dialogue for Peaceful Change \(DPC\)](#) genomfördes på Fryshuset med 20 deltagare från olika trossamfund, ledd av Shade Amao och Courtnae Dunn. DPC är en strukturerad metod som kombinerar teori om konfliktodynamik med praktiska övningar, och syftar till att skapa trygga samtalsrum, stärka dialogförmåga, relationsbyggande och förståelse mellan grupper. Deltagarna uttryckte hög nöjdhet med utbildningens innehåll, möjligheten till självreflektion och mötet mellan olika trosinriktningar. Styrkor som framkom var den professionella pedagogiken, tryggt samtalsklimat och ökad förståelse för konflikters orsaker och samhällskopplingar. Förbättringsområden inkluderade behov av längre utbildningstid, fler deltagare från icke-abrahamitiska traditioner, mer förberedande material och tydligare koppling till teologiska exempel. Engagemanget för fortsatta moduler var stort.

Parallellt genomfördes en [digital webinariserie](#) med forskarna Tomas Poletti Lundström (Uppsala universitet), Tobias Hübinette (Karlstads universitet), Mathan Shastin Ravid (SKMA) och Jonas Otterbeck (Aga Khan University, London), med teman som rasism, antisemitism, islamofobi och religionens roll i samhället. Serien nådde i genomsnitt 35 deltagare per tillfälle från hela landet och bidrog till kunskapsspridning och stärkt interreligiös förståelse. Könsfördelningen var 78 % kvinnor och 22 % män, inga icke-binära deltagare.

Sammanfattningsvis gav utbildningarna och seminarierna deltagarna ökade färdigheter i konflikthantering och dialog, stärkt förmåga att arbeta över trosgränser, samt kunskap som kan tillämpas lokalt inom interreligiösa råd.

Kampanjer och manifestationer

Projekt Tillit genomförde under projektperioden flera utåtriktade satsningar för att synliggöra interreligiöst arbete och SIR:s roll i samhället.

En [fredsmanifestation](#) arrangerades vid Medborgarplatsen i Stockholm under Interreligious Harmony Week i februari 2025 och samlade både allmänhet och företrädare från olika tros- och livsåskådningsbakgrunder. Projektet publicerade även [en gemensam debattartikel](#) i Göteborgs-Posten den 1 maj 2025, som uppmärksammade den ökande hotbilden mot trossamfund och interreligiösa råds betydelse för samhällsberedskap.

Som en del av kommunikationen producerades podcastserien [Jakten på tro och mening](#), i samarbete med Fryshuset, Tillsammans för Sverige och LIV1. Podden tog upp teman som existentiell hälsa, klimatansvar, religion på digitala plattformar, tro och HBTQ samt dialogens betydelse, med deltagare från olika åldrar och trossamfund.

Projektet har lagt grunden för en eventuell framtida kampanj, **Vägra Hata**, som syftar till att stärka SIR:s gemensamma röst, förbättra intern och extern kommunikation samt öka samhällspåverkan. Kampanjen planeras långsiktigt med fokus på tillit, synlighet och engagemang i det interreligiösa arbetet.

Avslutande konferens

Konferensen [Hopp – gemensam handling i en sårbar tid](#) genomfördes 3–4 oktober 2025 med ca 130 deltagare dag 1 och 60 dag 2. Deltagarna kom från trossamfund, civilsamhälle och myndigheter, med både återkommande deltagare från tidigare praktiker dagar och nya röster.

Utvärdering visade hög användbarhet, särskilt för praktiker, med uppskattning för dialog, möten och konkreta exempel från lokala initiativ. Deltagarna lyfte fram inspiration, relevans och variation i programmet, samt värdet av mötet mellan forskare och praktiker.

Förslag på förbättringar rörde praktiska arrangemang som logistik, mat och bönemöjligheter, samt önskan om fler deltagarstyrda moment, ett lugnare tempo och tydligare programstruktur. Deltagarna efterfrågade även bredare representation, fler ungdoms- och kommunala perspektiv, samt större fokus på samhällsrelevanta frågor och praktikbaserad dialog.

Sammanfattande kommentarer

Projekt Tillit har uppfyllt syftet att rusta interreligiösa råd med kunskap och verktyg mot antisemitism, islamofobi och annan rasism, stärkt tilliten mellan trossamfund och skapat utrymme för gemensamma ställningstaganden mot hat. Genom utbildningar, seminarier, konferenser och publika aktiviteter har projektet ökat förståelsen för hur rasism och intolerans tar sig uttryck i samhället och hur dessa kan bemötas konstruktivt.

Deltagarna rapporterar ökad kunskap, stärkt förtroende och större trygghet i att hantera frågor kopplade till rasism och diskriminering, vilket indikerar att projektet bidragit till både teoretisk och praktisk kompetenshöjning. Publika evenemang och nätverkande har dessutom visat på interreligiöst samarbete som väg till samhällelig sammanhållning och förstärkt SIR:s trovärdighet som freds- och antirasistisk aktör.

Projektet har samtidigt belyst behov av:

- Tydligare organisatorisk struktur och minskat beroende av enskilda eldsjälar.
- Stärkt stöd till lokala råd, särskilt i finansiering, bidragsansökningar och IOP-samverkan.
- Breddad representation och inkludering av mindre tros- och livsåskådningssamfund.
- Intergenerationsförnyelse, med utrymme för unga röster och ett interreligiöst ungdomsråd.

Framtida satsning – Vägra Hata

Mot bakgrund av projektets lärdomar initieras kampanjen Vägra Hata, en nationell satsning som ska:

- Synliggöra SIR som gemensam röst för interreligiellt samarbete.
- Främja dialog och inkludering, särskilt digitalt.
- Öka medvetenheten om religioners fredsbyggande potential.

Kampanjen bygger på projektets erfarenheter, tidigare aktiviteter och enkätresultat, och planeras omfatta utbildningar, publika aktiviteter, sociala medier och lokala råd för att förankra budskapet brett.

Rekommendationer för SIR – framtida inriktning

- **Organisatorisk struktur:** Etablera tydliga strukturer för ansvar, mandat och uppföljning för att minska beroendet av enskilda eldsjälar och skapa långsiktig stabilitet.
- **Intern styrning och mandat:** Tydliggör roller, beslutsvägar och ansvarsfördelning för att förbättra effektivitet, transparens och intern samordning.
- **Lokal samverkan och stöd:** Stärk stödet till lokala interreligiösa råd i frågor om bidrag, IOP:er och lokal finansiering för hållbar verksamhet och större genomslag av nationella initiativ.

- **Kunskap och kompetens:** Fortsätt erbjuda utbildningar och kunskapshöjande insatser kring antisemitism, islamofobi och annan rasism för att stärka beredskap och trovärdighet.
- **Interreligiöst nätverkande:** Skapa fler mötesarenor och plattformar för dialog, erfarenhetsutbyte och gemensamma ställningstaganden för stärkt tillit mellan trossamfund.
- **Generationsväxling:** Skapa strukturer för ungas delaktighet, exempelvis genom ett interreligiöst ungdomsråd, för att säkerställa återväxt och förnyelse.
- **Representation och inkludering:** Bredda deltagandet och inkludera fler från mindre tros- och livsåskådningssamfund för ökad mångfald och representativitet.
- **Kommunikation och synlighet:** Fortsätt sprida goda exempel, arrangera publika evenemang och gemensamma uttalanden för att öka medvetenheten om religioners fredsbyggande och antirasistiska potential.
- **Långsiktig hållbarhet:** Utveckla modeller för kontinuerlig uppföljning och finansiering för att säkerställa att relationer, kunskap och kontakter kan underhållas över tid.